

(folytatás a 9. oldalról)

Dr. Suba György emlékezése, melyet dr.
Suba Györgyné jegyzett le.
Nagy László és felesége, Koncz Éva em-
lékezése

https://magyarmegmaradasert.hu/files/k_aktatar/fa_er_2.pdf
http://adatbank.transindex.ro/html/cim_pdf2442.pdf
[file:///C:/Users/user/Downloads/rem_2%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/user/Downloads/rem_2%20(1).pdf)
<https://hargitanepe.eu/brassai-tanarur-es-a-csiki-muveszeti-neveles/>
https://en.mandadb.hu/common/fileservlet/document/332255/default/doc_url/magyar_irok_elete_es_munkai_XVII_kotet.pdf
http://misc.bibl.u-szeged.hu/46326/1/hargitavaralja_1937_044_048.pdf



A nyugdíjas tanár 1958-ban

http://epa.niif.hu/02700/02767/00309/pdf/EPA02767_szekelyseg_1912_28.pdf
<https://hu.wikipedia.org/wiki/Tamga>
<https://tenyekerodje.blogspot.com/2013/05/taszok-tetopallagkultura.html>
<http://www.magtudin.org/Papok%20es%20tanitok.htm>
Friedrich Klára: Papok és tanítók a rovási fennmaradásáért
https://library.hungaricana.hu/en/view/Csiksomlyo_4505_katolikus_4538_1903/?query=d%C3%A9zi%20mih%C3%A1ly%20dobos&pg=158&layout=s
http://documente.bcucuj.ro/web/bibdigit/periodice/meheszetikozlony/1916/BCUCLUJ_FP_108067_1916_031_009_010.pdf
<http://www.leventevezet.extra.hu/Taszok.pdf>

Csörgő Terézia nyugdíjas
biológia-kémia szakos tanár

RÉGI POROS IRATOK A Petrovics-féle lacházi szerződés

Ismeretes, hogy Petőfi Sándor (1823–1856) több ízben is megfordult Lacházán. Az már azonban kevésbé köztudott, hogy a költő apja, Petrovics István (1791–1849) 1833-ban mézár-széket szeretett volna nyitni Lacházán, amint erről az alábbi okirat tanúskodik:

„Kis Kun Laczházi Mézárszékről kötött Árendás Contractus [haszonbérleti szerződés] Petrovics Istvánnal az 1833/4, 1834/5 és 1835/6-ik Esztendőkre Mi alább is meg írott Kis Kun Laczháza Közönsége Ordinarius [Fő Bírāja és Tanáttsa edgy részről adjuk emlékezetekre akiknek illik, Hogy (éfyolyó Esztendei Julius 15-ken tartatott Köz Licitatió [árverés] alkalmával) Helységünkben lévő Mézárszékünket ki adtuk árendába Petrovics István Szabadszállási lakosnak Esztendőnként 210 az az Kétszáz Tíz Ezüst ftökért. a következő feltételek alatt nevezetessen.

1-^{ör} Fog ezenn Arenda kezdődni folyó Esztendei November első Napján, és folyik három edgy más utánn következő Esztendőknél által, az 1836-k Esztendei October utolsó Napjáig.

2-^{ör} Köteles lészen a nevezett Arendás 100-tol 5 ft Bánat pénzt most tústént, magát az Arendalis Sumát pedig mindenkor fertályonként [negyedévenként] előre pontosan fizetni, az elő fizetett Bánat pénz utolsó fertályában tudatván.

3-^{ör} Altal adatik az Arendátornak az alsó Göből Kuti kaszálló, – mely 9. Holdakat tesz. Legelőül pedig által engedtetik ávágo Marhák számára, – mely az illendő mennyiséget által nem hághattya – a Bokrosnak alsó része; a Legelő tágu-lásával pedig Csókán, vagy Káton járhatnak vágó Marhái, – de csak ott, ahol más marhák is járnak.

4-^{er} A' szokott Adót, vagy más törvényes Segedelmeket az Arendás, az Arendális Summától köteles lészen.

5 A' Szék álló Legénynek tartozik illendő bért adni a' Tettes Kerületek ujjabbi rendeléséhez képest, nehogy az, mint eddig, a Bért nem kapás színe alatt további zsarolásokat tehessen.

6. Tartozik a' fent nevezett Arendás, a' Mézárszéket állandóan jó, és egészséges Hússal tartani, az igaz mértékre, Limitatióra a' törvényes 12 ft büntetés alatt vigyázni. Ha pedig ezenn kötelezése ellenére rossz Húst méretne, és azt az első meg ítésre a' Székből el nem iktatná, tehát a Helybéli Politiae Inspector [közfelügyelő] kifogja hagyatni – a' Tanáts hírével. –

7-er A Fadgyuvalis hasonlón a' limitatió Szerént tartozik a' lakosokat kielégíteni, és Külsőknek adni, mind addig tilalmaztatik, míg lakosainknak szükség lészen reá

8-^{or} Friss Sertes Húst, Hajjat, Szalonnát a piatzon árulni lakosainknak továbbra is Szabadságában lészen.

9-^{er} A lakosoknak lába törött, vagy vén, de egészséges Marhájokat, ha fizetésért ki mérni nem akarná, és azok gazdái az Előljároságnál jelentést téstnek, a tulajdonos a' maga Házánál ki mérheti; Ha pedig az Arendások az efféle Marhák ki mérését felvállalják, nékiek nem többet hanem edgy ökörtől edgy tallért, edgy Tehentől 1 fto. edgy harmadfü Marhatól 45 krt, edgy tavalítól 24 krt tartozzanak fizetni. végezetre

10-^{er} A' mennyiben a' Marha vágás, és Hús méréshez való Eszközök a' Helységéi volnának, azokrol a' szerént, a' mint által vérszi számolni köteles.

Más részről én is Petrovics István a fentebb irt. Cikkelyeket, és feltételeket meg értvén, azoknak minden részben pontos tellyesítésére magamat kötelezem. Költ Lacházán Julius 15-kén 1833-k Esztendőben.

NN. Laczháza Közönsége
Fő Bírāja és Tanáttsa.
Deák Ignázt Első Nótárius által

A kétoldalas szerződéstervezet

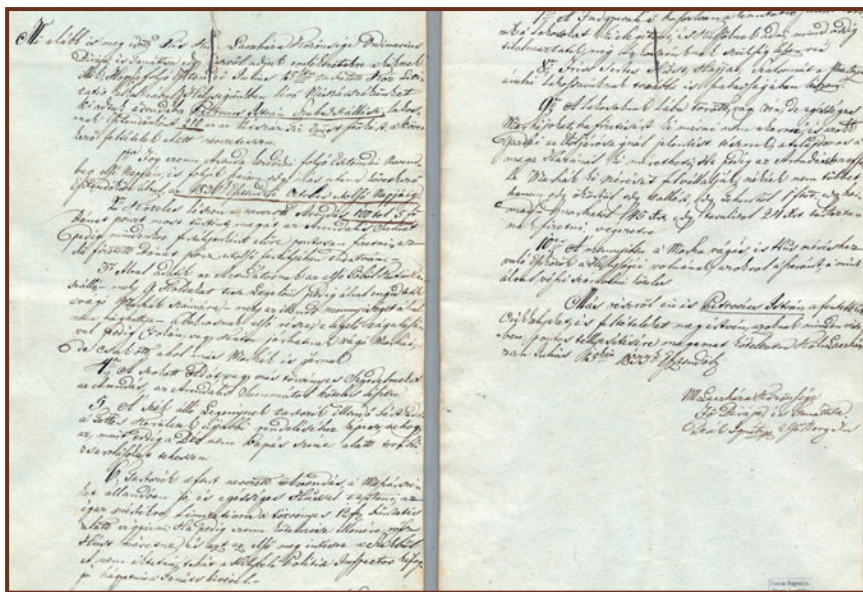
A tanács által megfogalmazott szerződést azonban egyik fél sem írta alá, tehát így nem is realizálódott, ezért Lacháza 1833. augusztus 20-án a következő levelet adta ki:

„Mészárszék eránt adott assecuratoris cautionalis [bánatpénz] levele Lacháza Helysége Tanácsának az 1833/4, 1834/5, 1835/6-ik esztendőkre.

Mi alább is megírott Kis Kun Laczháza Helysége Birája, s Tanáttsa adjuk emlékezetül a' kiket illet mindenekett: Hogy minek utánna a' Nemes Kis Kun Kerület Négy felső Helyen Királyi Haszon Vételeinek a' folyó esztendei Julius 15-én Kun Szent Miklós városában tartott közlicitatioja alkalmával Petrovics István Szabad Szállási Lakos Mészárszékünket minden járandóságaival egyetemben esztendőnként ezüstben fizessenelő 210 azaz kettőszáztíz forintokért – folyó esztendei Mindszenttől

helyben hagyását megérdemelhessük. A' melyről is kiadjuk szokásos petsetüinkkel erősített jelen assecuratoris Cautionalis levelünket. Költ Laczházán Augustus 20-án 1833-ik ész.

NN Kis Kun Laczháza
Helysége Bírása s Tanáttsa
Nagy Ferencz nótárius
Elöttünk:
Fazekas András
Nádor-Ispányi Al-Kapitány
Péter Zsigmond
Kis-Kunkapitány
Új István Számvevő
Bartschik Márton
kerület aljgyező



A kétoldalas szerződéstervezet

számítandó három egymásután következő esztendőkre árendában ki vette volna; azonban a' Contractus [szerződés] aláírására – noha arra jó eleve megkerestetett – meg nem jelent; nehogy a' dolog az aláírás elmaradása miatt fennakadást szenvedjen, addig is míg ötet a' maga uttyán elvállalt kötelezése tellyesítésére szoríthatatnánk: mindazon feltételek szoros tellyesítése kötelezése mellett, mellyek a' mészárszékéről szóló Contractusnak rendes tulajdonai, – saját adminisztrációnk alatt megtartjuk; és azon esetre, ha ne talán az arenda terhe alól Petrovics István felmentetne, vagy más alkalmas árendás nem találkozna, nem csak az általa ígért 210 ezüst forintokat ki szerezni fogjuk, hanem minden igyekezetünkett oda fordíttjuk, hogy szorgalmatos utánna látásunk által köz cassánknak e' részben is tetemesebb jövedelmet hajthassunk, magunknak pedig a' Tettes Kerületek

Avégett, hogy a mészárszék ne maradjon bérlő nélkül, a Tanács egy újabb árverést tartott, ami eredménytelenül zárult. Ezért a község kényszerűségről az előző bérlőnek, a peregi Fülöp Sándor és társa, Michalecz Andrásnak adta ki a mészárszékét az 1833-36-os esztendőkre. Az akkoriban anyagilag kiegyensúlyozott és jómódú körülmények között élő szabadszállási mészáros Petrovics István visszalépésének oka valószínűleg az lehetett, hogy közben értesült az 1831-es nagy kolera-járvány idején a marhaállományban is bekövetkezett dögvész miatt nagyban megcsappant vágómarha-beszerzésről (vásárokra történő állatfelhajtási és vásárlási tilalom). Ezért inkább kifizette a bánatpénzt, de olyasmit nem vállalt, amit teljesíteni előreláthatólag nem tudott.

Dr. Babós Lajos
helytörténeti kutató

VERSELŐ JÁSZOK

EGY LÁMPAFÉNY AZ UTCASARKON...

Egy lámpafény az utcasarkon,
Besüt szobámnak ablakán;
Köröttem csend van s méla alkony,
Borongós, bánatos magány...

Ott künn a tél fagyos világa.
Fehér házak és háztetők...
Hullongó pelyhek szálldogálva,
Borítanak fehér szemfedőt.

A lámpafénye felém reszket,
Oly ismerős, oly jó barát...
Ki bánatomban mindig részt vett.
Én nézem őt...ő vissza át...

Ha alkony kél, bevilágít;
Fénnyel telik meg kis szobám,
Akit a szívem mindig áhít,
Jön látogatni az anyám...

AZ ÖREG EPERFA...

Öreg eperfa gallya megtépázott.
Lombja is oly gyér, árnyat alig ad.
Beh sok örömet, bút,
szenedést látott...
És vihart, melyet sorba mind kiállt.

Sorsa eldöntve, hogy ki lesz majd vágva.
Öreg gazdája is pihenni tért...
Nem üldögél esténként alája...
A ház, a porta más lakót cserélt.

A suttogása is csendesebb, halkul.
Miként a szív is, hogyha múlni kell...
Megreszket törzse a nagy fájdalomtól,
Átvonul rajt a múlt szépségeivel.

Te ifjúságom drága eperfája,
Fűrészelnek... úgy szállnak poraid...
A szél viszi, a sírig meg sem állva,
Hol jó anyám alussza álmait.

Benkéné Reinelt Mária (1929)